

centre
municipal d'estudis
rafel martí de viciana

**A
R
T
TRES**

Revista del Centre Municipal d'Estudis Rafel Martí de Viciana

Any 4 · No.13

Abril 2010

exemplar gratuït

Sumari · Editorial · Què és el swing? · Un model bàsic del fraseig en el jazz · Andragogia o la formació musical d'adults. L'aprenentatge musical després de l'estabilitat · Vicent Asència (1908-1979), un referent en la música valenciana · Del dolçainer a la colla i al moviment associatiu · Conversa amb Josep Vicent Llopis Broch · Repertori Propi: La piràmide · Alumnat: Yriana Ferrer i José Luis Azpitarte · Guia d'audició: Smetana i l'òpera Prodaná nevěsta (La núvia venuda) · Diccionari · Webs d'interés · 20 Respostes: Robert Ferrer · En què el respecte a la diversitat cultural contribueix a protegir els nostres drets culturals? · Notícies · Informació d'interés

SUMARI

Web: artres.cmeviciana.es

Directora

Anna Mercé Vèrnia i Carrasco
annavernia@cmeviciana.es

Consell de Redacció

Enrique Safont Melchor
(Regidor de Cultura i Esports i President del CME)
F. Xavier Cantos i Aldaz (Director del CME)
Imma Martínez i Carles (Directora de l'EMM)
Ma Teresa de Gaspar Giménez (Directora de l'EMD)
Amèlia Gual i Piquer (Directora del TAP)

Han col·laborat en aquest número

José Luis Azpitarte Sánchez
Cesar Marcos Carro Balboa
Yriana Ferrer Bernal
Robert Ferrer Llueca
Daniel Gil Gimeno
Paloma Mora Goterris
José María Peñalver Vilar
Anna Piquer García

Disseny logo

Beatriz Redón Larios

Edita

CME Rafel Martí de Viciana
Gener 2010, no. 13

Disseny i maquetació

Estudio gráfico JhonnyT
www.jhonnyt.com

Normalització lingüística

Correcció:
Servei de Normalització Lingüística
Ajuntament de Burriana
snl@burriana.es

Administració

José Luis Azpitarte Sánchez
info@cmeviciana.es

Fotocomposició i impressió

Gráficas Ventura

Dipòsit legal CS-154-2006

ISSN 1886-7294

Magnífic Ajuntament
de **Burriana**
Regidoria de Cultura

2 Sumari

3 Editorial

4 Educació i pedagogia

Què és el swing?. Un model bàsic del fraseig en el jazz

8 Educació i pedagogia

Andragogia o la formació musical d'adults. L'aprenentatge musical després de l'estabilitat

10 Història en 3D

Vicent Asència (1908-1979), un referent en la música valenciana

13 Història en 3D

Del dolçainer a la colla i al moviment associatiu

15 Entrevista

Conversa amb Josep Vicent Llopis Broch

19 Repertori Propi

La piràmide

21 Alumnat

Yriana Ferrer Bernal i José Luis Azpitarte Sánchez

22 Guia d'audició

Smetana i l'òpera Prodaná nevěsta (La núvia venuda)

24 Diccionari

Descobreix quin personatge s'amaga ordenant les lletres remarcades

25 Webs d'interés

Descobreix les webs més interessants

26 20 Respostes

Robert Ferrer Llueca

27 Gestió Cultural

En què el respecte a la diversitat cultural contribueix a protegir els nostres drets culturals?

30 Notícies

Música, dansa i arts plàstiques

31 Informació d'interés

3n trimestre 2009/2010

Tots els articles d'aquesta revista són inèdits, excepte quan consta el contrari, i les opinions expressades corresponen als seus signataris. ARTRES no s'identifica necessàriament amb les opinions manifestades a la Revista

PORTADA

VICENT ASÈNCIO (1908-1979), UN REFERENT EN LA MÚSICA VALENCIANA

Temps de lectura aprox: 18min

Vicent Asèncio va ser un músic polifacètic que va cultivar la composició, la interpretació la direcció orquestral, la investigació musical, la docència, la crítica musical... A continuació detallarem la seua trajectòria artística per conèixer millor aquest músic valencià.

Asèncio va nàixer a València el 28 d'octubre de 1908, i va ser el sisé fill d'una família on es respirava un fort ambient musical. Tot i haver nascut a València, visqué la seua infància a Castelló, on residia la seua família. A l'edat de cinc anys va rebre les primeres lliçons de música amb el seu pare, que era director de la banda de música del Regiment de Castelló i que més tard fundaria i dirigiria la Banda Municipal de Castelló. Des de ben jove va mostrar bons dots de músic així com facilitat i molt d'interés vers la música. A les classes de piano i harmonia del seu pare, prompte s'hi van sumar les de violí que rebia del mestre Emili Bou. Com a anècdota de la seua precocitat musical val a dir que amb tan sols cinc anys va compondre la seua primera obra (El alferez, actualment fora de catàleg) i amb nou va dirigir el cor infantil del col·legi on estudiava.

El 1923, amb 15 anys, després d'acabar la formació bàsica, es traslladà a Barcelona, on, a més de continuar els estudis de batxillerat i iniciar els de Magisteri, estudià a l'Escola Municipal de Música i a l'Acadèmia Marshall (continuada de l'escola pianística de Granados). Els anys de formació a la ciutat comtal seran d'una gran importància a l'hora de definir el seu estil i la seua estètica. El marquen d'una forma decisiva el seu mestre d'harmonia, Enric Morera, alumne i continuador de l'escola d'Albéniz i Pedrell, així com Franck Marshall, amb qui estudia piano i s'endinsa en l'escola de Granados. Asèncio visqué gairebé sis anys a Barcelona en els quals tingué l'oportunitat de gaudir d'una ciutat culturalment molt activa on es desenvolupen gran quantitat de corrents artístics. La seua formació musical seguiria durant molts anys arribant a rebre consells directes de Joaquim Turina i Ernesto Halfter.

La seua etapa d'aprenentatge a Barcelona s'allargà fins el 1929, quan va decidir tornar a Castelló i participar en la dinamització cultural de la ciutat que l'havia vist créixer.

Poc després de tornar va revalidar el títol de Magisteri a l'Escola Normal de Castelló, per a així poder impartir docència com a "maestro nacional". Durant els primers anys de la dècada dels trenta va escriure com a crític musical al Diario de Castellón, va compondre el seu Quartet en Fa (escrit en homenatge al Grup dels Cinc i que encara es pot sentir a les sales de concert)... però la fita més important d'aquests anys succeeix el 1932, quan juntament amb Abel Mus fundà el primer conservatori de Castelló. De la mateixa manera que Mus, Asèncio es dedicaria amb totes les seues forces a dur endavant aquest centre, del qual era secretari i on impartia les classes d'harmonia, estètica i història de la música. Tot i la curta vida del conservatori es van dur a terme pro-

jectes molt interessants com ara col·laboracions amb institucions culturals de la ciutat, constants audicions on s'estrenaren obres de joves compositors com Matilde Salvador, o la creació de l'orquestra i cor del Conservatori, que va dirigir Asèncio en

moltes ocasions. Precisament en aquests anys Vicent va conèixer Matilde Salvador (matrícula número u del conservatori), amb qui anys després contrauria matrimoni.

Durant el període que va estar al capdavant del conservatori (1932-1938) va compondre diverses obres per a piano, cançons i obres per a orquestra, i va començar a escriure adaptacions i transcripcions d'obres seues i d'altres compositors, feina que realitzaria durant la resta de la seua vida i amb la qual va assolir un nivell

Com a anècdota de la seua precocitat musical val a dir que amb tan sols cinc anys va compondre la seua primera obra...

remarcable, destacant sobretot l'orquestració que va fer de l'òpera Vinatea de Matilde Salvador. Resulta de vital importància en la trajectòria d'Asèncio el contacte que va tenir durant aquests anys amb els compositors Vicent Garcés, Emilio Valdés, Luis Sánchez i Ricardo Olmos, amb els quals va formar el Grup dels Joves. Aquest grup va firmar un manifest el 1934 en què declaraven l'aspiració conjunta de realitzar un art musical valencià viu i rigorós, i la intenció de revitalitzar el panorama musical valencià.

La vida del Conservatori es va veure interrompuda dràsticament per la Guerra Civil, i va tancar les seues portes deixant un projecte il·lusionant i ple d'esperances, però la trajectòria d'Asèncio ja no es detindria. Poc després de finalitzar la guerra compon la Sonata per a violí i piano, una obra d'inspiració popular que segueix els postulats de Pedrell d'utilitzar materials del folklore popular per a crear música culta. Aquesta sonata va guanyar el 1939 el primer premi del Concurso Nacional de Composiciones Musicales celebrat a Bilbao. Un any després va guanyar el premi de la Revista Radio Nacional amb el Preludi a la Dama d'Elx, en la versió original per a piano (després l'orquestraria per a orquestra simfònica).

L'any 1943 es traslladà a València, on obtingué per oposició una plaça a la

Delegació d'Hisenda de València i a l'octubre d'aquest any es casà amb Matilde Salvador. Ambdós formaren un llaç artístic i personal molt fort, essent un referent al panorama musical valencià. El matrimoni professava una gran admiració per Falla i quan el compositor granadí va morir l'any 1946 Asèncio va compondre Elegía a Manuel de Falla, obra per a piano d'estètica clarament nacionalista que va tenir una molt bona acollida. Anys després la transcriuria per a orquestra i per a guitarra, i a partir d'aquesta naixeria el ballet Llanto a Manuel de Falla. Cal ressaltar que la versió orquestral d'aquesta obra va ser estrenada al Festival de Música y Danza de Granada pel Ballet Español de Antonio, amb el qual el matrimoni Asèncio-Salvador va realitzar un gran nombre de col·laboracions per Europa i Amèrica.

La seua vida artística va guanyar en matisos l'any 1949, quan se'n va anar a estudiar direcció orquestral a París amb Eugène Bigot, becat per la Diputació de València. A més de la faceta compositora, va desenvolupar una carrera com a intèrpret i director d'orquestra, i va arribar

a dirigir orquestres com l'Orquestra Municipal de València o l'Orquestra de Càmera de Madrid i acompanyant la violinista Josefina Salvador o el violoncel·lista Rafael Sorní.

L'1 de gener de 1953 va ser nomenat professor titular de Solfeig i Teoria

Durant el període que va estar al capdavant del conservatori (1932-1938) va compondre diverses obres per a piano, cançons i obres per a orquestra...

VICENT ASÈNCIO (1908-1979), UN REFERENT EN LA MÚSICA VALENCIANA

Musical al Conservatori de València, on va impartir docència fins a la seua mort. Asència es va interessar durant tota la seua vida per la investigació musical d'obres dels segles XVII-XVIII. El 1947 va realitzar transcripcions d'obres per a violí i piano de Marais i Scarlatti, i el 1961 va rebre una beca de la Fundació Juan March per a escriure la part del piano de sis sonates per a violí i piano de José Herrando, de la qual sols es conservava el baix xifrat.

El reconeixement internacional com a compositor li va arribar gràcies a la seua obra guitarrística. Va ser un fet determinant que guitarristes de la talla d'Andrés Segovia i Narciso Yepes (amb qui va mantenir una gran amistat) inclogueren al seu repertori de concert obres d'Asència com *Suite de homenajes*, *Col·lectici íntim*, *Suite valenciana* o *Suite mística*. A partir d'aquest moment es van realitzar gran quantitat d'enregistraments,

El reconeixement internacional com a compositor li va arribar gràcies a la seua obra guitarrística. Va ser un fet determinant que guitarristes de la talla d'Andrés Segovia i Narciso Yepes...

actualment les seues obres s'interpreten per sales de tot el món i fins i tot algunes són requerides com a obligatòries en concursos internacionals.

Ell mateix es definia com un compositor intimista, tonalista i mediterrani i preferia la introspecció en la intimitat davant de plantejaments més expansius. A més, era una persona molt perfeccionista i exigent amb si mateixa. Totes aquestes característiques es poden observar en les seues obres, de gran qualitat i on predominen formes estructurals senzilles i peces de breu duració, i en el seu catàleg, no massa extens i on hi ha una gran quantitat d'obres fora de catàleg, a causa de l'exigència que es demanava a ell mateix.

Durant el final de la seua vida va rebre el reconeixement a la seua trajectòria, i va ser nomenat l'any 1972 acadèmic de la Real Academia de Bellas Artes de San Fernando de Madrid, i va formar part de jurats de diferents concursos internacionals, entre els quals destaca el certamen de guitarra Francesc Tàrrega, que se celebra anualment a Benicàssim.

Després d'una llarga malaltia ens va deixar el 3 d'abril de 1979, però afortunadament la seua música encara està amb nosaltres i la gent que va tenir la sort de conèixer-lo en persona no obliden la seua gran bondat i excepcional modèstia.

Daniel Gil Gimeno

Titulat Superior de Violí al Reial Conservatori Superior de Música de Madrid i
Expert universitari en Gestió del Mercat Cultural i de l'Oci per la UNED.
Actualment finalitza el Màster de música de cambra a la Universitat de Música i
Arts Escèniques de Graz (Àustria), becat per la Fundació Caja Madrid
(beca de postgrau).